

Петро Волошин
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри музикознавства та
вокально-хорових дисциплін
Ганна Волошина
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії початкового
навчання
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

ГРОМАДЯНСЬКА ЛІРИКА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Формувати громадянськість підрастаючого покоління покликані навчально-виховні заклади. Адже вони здійснюють громадянське виховання цілеспрямовано і системно.

Саме школа є своєрідним теоретичним і методичним центром, де реалізуються основні завдання змісту освіти.

Зміст освіти відображає соціокультурний досвід у формі окремих навчальних предметів, при створенні яких не тільки враховується логіка відповідної науки або діяльності, але й закономірності пізнавальної діяльності учнів, логіка навчального процесу, умови, у яких він протікає, можливості учнів.

Зміст освіти визначається навчальними

планами і програмами та відображається у підручниках і посібниках.

Безперечно, що у змісті освіти має бути закладено основні завдання, які необхідно вирішувати школі при формуванні громадянськості школярів. Це насамперед педагогічний досвід українського народу, його історико-культурні традиції, мораль та духовність.

Все це спрямовано на те, щоб учні отримали знання про Україну та український народ, на усвідомлення себе як спадкоємців, виразників його ментальності, на формування у них національних рис характеру, чіткої громадянської позиції та патріотичних почуттів.

Тому зрозуміло, що зміст предметів гуманітарного циклу має бути пройнятий українським національно-громадянським духом.

Сучасними українськими вченими-педагогами проблема громадянського виховання підрастаючого покоління досліджувалася у різних аспектах: концептуальні основи виховання громадянина розробляли О.Вишневський, Т.Дерев'янка, О.Сухомлинська; психолого-педагогічні засади – І.Бех, М.Боришевський, О.Киричук; загальнопедагогічні засади громадянської

громадянська свідомість, зміст освіти, громадянська лірика, предмет громадянської свідомості, національна свідомість, громадянська позиція, національні риси характеру, концептуальні основи виховання.